

Delrapport 1

Tre, to eller én karakter i norskfaget

Gjennomgangen av litteraturen om norskfaget fra de siste ti årene viser at undervisnings- og vurderingspraksisen i faget er lite enhetlig, og at det finnes mange ulike tolkninger av hvordan faget skal forstås.

RAPPORT | SIST ENDRET: 27.01.2016

Tittel:

Delrapport 1 fra evaluering av forsøk med halvårsvurdering med én eller to karakterer i norsk

Rapporten:

[Last ned rapporten hos NIFU \(PDF\)](#)

Forfatter:

Idunn Seland, Berit Lødding og Tine S. Prøitz

ISBN:

978-82-327-0141-4 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2015

Rapportserie: Halvårsvurdering i norsk

Dette er første delrapport i evalueringen. Se også:

- [delrapport 2](#)
- [sluttrapport](#)

Skoleåret 2013/14 startet forsøk med halvårsvurdering med én eller to karakterer i norsk. Forsøket dreier seg om å redusere antall karakterer i underveisvurderingen i norskfaget de første to årene på ungdomstrinnet og på studieforbereidende utdanningsprogrammer. Forsøket ble igangsatt for å undersøke

hvordan endringene påvirker opplæringen i norskfaget. NIFU evaluerer forsøket, og formålet med evalueringen er å undersøke om og eventuelt i hvilken grad færre karakterer i norsk gir skolene mulighet til å utvikle mer hensiktsmessige måter å organisere undervisningen og vurderingen på. Den foreliggende rapporten er første delrapport fra evalueringen, og er en litteraturstudie av hva som anses som sentrale kjennetegn og utfordringer ved undervisning og vurdering i norskfaget.

Mange ulike tolkninger

Litteraturgjennomgangen viser at det finnes mange ulike tolkninger av hvordan norskfaget skal forstås og hva faget skal gjøre for elevene og samfunnet. NIFU forklarer denne variasjonen med at læreplanen sammenfatter politiske, ideologiske og pedagogiske forståelser av faget. Selv om læreplanen søker å binde sammen mulige motsetninger, vil alternative forståelser og tolkninger av norskfaget likevel leve både innenfor og utenfor rammene av læreplanen. Ifølge forskerne skjer dette fordi idealene og ønskene for norskfaget henger sammen med større samfunnsmessige spørsmål som vanskelig kan uttømmes og formaliseres i læreplanen.

Ingen enhetlig undervisningspraksis

Litteraturen om norskfaget tyder på at det heller ikke finnes noen enhetlig undervisningspraksis i faget. I stedet har hver enkelt lærer sin måte å organisere undervisningen på. Særlig litteraturundervisningen kjennetegnes av varierende forståelser og idealer om hva slik undervisning skal være og hva den skal brukes til i opplæringen. Undervisningspraksisen er likevel i en viss grad samkjørt innenfor den enkelte skole. Selv om praksisen varierer mellom enkeltlærere og skoler, tyder de gjennomgåtte bidragene på at lærernes praksis er gjennomtenkt og at den er forankret i læreplanen. NIFU forklarer variasjonen i undervisningspraksisen med norskfagets vide, åpne og mangesidige kontekst, knyttet til store samfunnsspørsmål og til opplæringens overordnede mandat med formuleringer om kulturarv, identitet og demokrati.

Vurdering er hovedsakelig knyttet til skriving

Litteraturen om vurdering i faget er i hovedsak knyttet til skriving. Lærere vurderer ofte skriving på bakgrunn av eksamensveiledninger, men utvikler også egne vurderingskriterier til bruk i det løpende arbeidet. Tilbakemeldinger om muntlige ferdigheter er derimot lite undersøkt i litteraturen.

Neste delrapport fra forsøket kommer i desember 2016. Den blir en undersøkelse av om lærere som deltar i forsøket endrer sin vurderingspraksis og organiserer opplæringen annerledes enn før, og i så fall på hvilken måte.